

บทที่ 3

วิธีดำเนินการ

การศึกษาการดำเนินงานจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของคณะกรรมการการศึกษา
นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ
และการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดอำนาจเจริญ เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research)
มีวิธีดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นประธานคณะกรรมการการศึกษานอกระบบ
และการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล กรรมการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
ตำบล ที่เป็นตัวแทนจากหมู่บ้านหรือชุมชน กรรมการที่เป็นตัวแทนองค์กรนักศึกษาการศึกษา
นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล กรรมการที่เป็นอาสาสมัครการศึกษานอกระบบ
และการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล (ตัวแทนจากตำบล) และกรรมการและเลขานุการ
(ครู การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล) จำนวน 462 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

2.1 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประธานคณะกรรมการการศึกษานอกระบบและการศึกษา
ตามอัธยาศัยตำบล กรรมการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล องค์กรนักศึกษา
การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล อาสาสมัครการศึกษานอกระบบและ
การศึกษาตามอัธยาศัยตำบล และเลขานุการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ตำบล
กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie & Morgan (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 43)

และเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มอย่างง่ายได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 215 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยวิธีจับฉลาก จำแนกเป็น

ตารางที่ 3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ที่	กลุ่ม	ประชากร	ตัวอย่าง
1	ประธานคณะกรรมการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล	66	31
2	กรรมการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบลที่เป็นตัวแทนจากหมู่บ้าน	132	61
3	กรรมการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบลที่เป็นตัวแทนองค์กรนักศึกษา	132	61
4	กรรมการที่เป็นตัวแทนอาสาสมัครการศึกษานอกและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล	66	31
5	กรรมการและเลขานุการ	66	31
	รวม	462	215

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพ ระดับการศึกษา เป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 การดำเนินงานการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของคณะกรรมการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล สังกัด จังหวัดอำนาจเจริญ ครอบคลุม

ตามกรอบแนวคิดตามพันธกิจการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม
 อัธยาศัยของการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล สังกัดจังหวัดอำนาจเจริญ
 ทั้ง 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานนอกระบบระดับขั้นพื้นฐาน
2. ด้านการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ
3. ด้านการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต
4. ด้านการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน
5. ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย

ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคิร์ต
 (Likert) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

- 5 หมายถึง มีสภาพการดำเนินงานในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีสภาพการดำเนินงานในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีสภาพการดำเนินงานในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีสภาพการดำเนินงานในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีสภาพการดำเนินงานในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended question) และการสัมภาษณ์
 สำหรับให้ผู้ตอบแบบสอบถาม เสนอแนะ เกี่ยวกับ ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการปัญหา
 การดำเนินงานการจัดการศึกษาของการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล
 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดอำนาจเจริญ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. แบบสอบถาม เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

เป็นแบบสอบถามการดำเนินงานการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของคณะกรรมการการศึกษา
 นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ
 และการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดอำนาจเจริญ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในชุมชน โครงสร้าง
 แนวทางการจัดตั้งการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล บทบาทภาระหน้าที่
 ของครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ตลอดจนผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่จะศึกษา เพื่อนำมาใช้
 เป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ

1.2 สัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง เช่น ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล กรรมการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล กรรมการที่เป็นตัวแทนองค์กรนักศึกษา กรรมการที่เป็นอาสาสมัครการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กรรมการและเลขานุการ (ครูการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล) ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องเพื่อทราบแนวทางในการสร้างเครื่องมือ

1.3 ศึกษาวิธีสร้างเครื่องมือ เป็นแบบสอบถามชนิดเลือกตอบแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) ชนิดแบบตรวจสอบรายการ และชนิดเติมข้อความและแบบสัมภาษณ์

1.4 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย เพื่อดูรูปแบบการสร้างมาตรวัดประเภทต่าง ๆ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

1.5 เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของคณะกรรมการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบลสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำนาจเจริญ โดยให้มีเนื้อหาครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยทุกด้าน

1.6 นำแบบสอบถามฉบับร่างเสนอผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านเพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของปัญหาและสำนวนภาษา

1.6.1 นางอุไร ยืนสุข รองผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดอำนาจเจริญ ปรินญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขา การบริหารการศึกษา (กม.) สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี เชี่ยวชาญด้าน การบริหารการศึกษา

1.6.2 นายहरรรษา ใจมีภักดิ์ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอปทุมราชวงศา จังหวัดอำนาจเจริญ ปรินญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขา การบริหารการศึกษา (ศษ.ม.) มหาวิทยาลัยรามคำแหง เชี่ยวชาญด้าน การบริหารการศึกษา

1.6.3 นายเฉลิม โยสีดา ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ ปรินญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขา การศึกษาผู้ใหญ่ (กศ.ม.) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เชี่ยวชาญ การจัดการศึกษานอกระบบและการบริหารการศึกษา

1.7 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

1.8 นำแบบสอบถามที่ได้แก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ได้ตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) และความสอดคล้อง (IOC)

1.9 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับบุคลากรที่ปฏิบัติงาน

ในการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล สังกัดศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อและความเชื่อมั่นทั้งฉบับ โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1970 : 160-161) พบว่า ค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ 0.267 ถึง 0.810 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.892

1.10 ปรับปรุงแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ครั้งสุดท้ายก่อนนำไปใช้กับข้อมูลจริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแยกเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถาม ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล สังกัดจังหวัดอำนาจเจริญ ดังนี้

1.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากสถานบัณฑิตศึกษาราชภัฏมหาสารคาม ถึงผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ สังกัดจังหวัดอำนาจเจริญ เพื่อขออนุญาตดำเนินการวิจัยและเก็บข้อมูล รวมทั้งขอความอนุเคราะห์ให้ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนตำบลช่วยเก็บข้อมูลจากคณะกรรมการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล

1.2 ผู้ดำเนินการวิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการประสานงานกับครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนตำบลด้วยตนเองจากแบบสอบถาม 215 ชุด

1.3 นำข้อมูลทั้งหมดไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

ตอนที่ 2 เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์

2.1 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการประสานงานกับครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนตำบลด้วยตนเอง โดยประสานกับผู้ผู้อำนวยการอำเภอ เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้สัมภาษณ์ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบลดีเด่น อำเภอละ 1 แห่ง จำนวน 5 แห่ง โดยให้ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเป็นผู้สัมภาษณ์คณะกรรมการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล

2.2 ผู้ดำเนินการวิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์ โดยการประสานงานกับครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนตำบลด้วยตนเองอำเภอละ 5 ชุด เป้าหมายสัมภาษณ์คณะกรรมการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบลดีเด่น อำเภอละ 1 แห่ง ได้แก่จำนวน

5 แห่ง โดยให้ครูศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบลเป็นผู้สัมภาษณ์
คณะกรรมการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบลดังนี้

2.2.1 ประธานคณะกรรมการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม
อัธยาศัยตำบล

2.2.2 กรรมการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล

2.2.3 กรรมการที่เป็นตัวแทนองค์กรนักศึกษาการศึกษานอกระบบและ
การศึกษตามอัธยาศัยตำบล

2.2.4 กรรมการที่เป็นอาสาสมัครการศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม
อัธยาศัยตำบล

2.2.5 กรรมการและเลขานุการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม
อัธยาศัยตำบล

1) กศน.ดีเด่น บ้านน้ำปลีก หมู่ 5 ตำบลน้ำปลีก อำเภอเมือง
จังหวัดอำนาจเจริญ มีครู กศน.ตำบลคือ นางสาวพัชชนันท์ ศรีมันตะ เป็นผู้รับผิดชอบ

2) กศน.ดีเด่น บ้านนาหว้า หมู่ที่ 1 ตำบลนาหว้าอำเภอปทุมราชวงศา
จังหวัดอำนาจเจริญ มีครู กศน.ตำบล คือ นางผ่องใส ศรีสุข เป็นผู้รับผิดชอบ

3) กศน. ดีเด่น บ้านเปือย หมู่ที่ 12 ตำบล เปือย อำเภอสิรินธร
จังหวัดอำนาจเจริญ มีครู กศน.ตำบลคือ นางสาวลีลา ต้นโพธิ์ เป็นผู้รับผิดชอบ

4) กศน. ดีเด่น บ้านโนนธาตุ ม.9 ตำบลพนา อำเภอพนา จังหวัด
อำนาจเจริญมี ครู กศน.ตำบล คือ นางวิบูลย์รัตน์ ใจมิภักดิ์ เป็นผู้รับผิดชอบ

5) กศน. ดีเด่น บ้านโคกก่ง หมู่ที่ 2 ตำบล โคกก่ง อำเภอ ชานุมาน
จังหวัด อำนาจเจริญ มีครู กศน.ตำบลคือ นางสาวอรพิน อรอินทร์ เป็นผู้รับผิดชอบ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ เสนอ
เป็นตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 การปฏิบัติงานด้านการดำเนินงานการจัดการศึกษาตามความคิดเห็น
ของคณะกรรมการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล สังกัดสำนักงาน
ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดอำนาจเจริญ

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์เป็นรายด้านและเฉลี่ยรวมทุกด้าน เกณฑ์การพิจารณาค่าเฉลี่ย
ของน้ำหนักคะแนนปัญหา ผู้วิจัยใช้ความต่อเนื่องของคะแนนทางเดียว ผลการวิเคราะห์

ค่าเฉลี่ยโดยคำนวณคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดมีค่าไม่ต่ำกว่า 1.00 และคะแนนเฉลี่ยสูงสุดให้มีค่าไม่เกิน 5.00 (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 103) ดังรายละเอียดดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.51 – 5.00	การดำเนินงานอยู่ในระดับปฏิบัติ มากที่สุด
3.51 – 4.50	การดำเนินงานอยู่ในระดับปฏิบัติ มาก
2.51 – 3.50	การดำเนินงานอยู่ในระดับปฏิบัติ ปานกลาง
1.51 – 2.50	การดำเนินงานอยู่ในระดับปฏิบัติ น้อย
1.00 – 1.50	การดำเนินงานอยู่ในระดับปฏิบัติ น้อยที่สุด

การเปรียบเทียบการดำเนินงานการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของ

คณะกรรมการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล สังกัดจังหวัดอำนาจเจริญ เป็นรายด้าน จำแนกตามตัวแปรอิสระ โดยใช้ค่าทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยมากกว่า ทั้ง 2 กลุ่ม (F -test) และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ใช้วิธีทดสอบของเชฟเฟ (Scheffe's Method) (ถัดควัดย์ หวังพานิช. 233 –234) แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้ไปประเมินระดับการดำเนินงานเป็นรายด้านและรายข้อ นำเสนอผลเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางและข้อความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. สถิติสำหรับหาคุณภาพเครื่องมือ การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) (ถ้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 170-171; อ้างถึงใน Cronbach. 1970. Essentials of Psychological Test : 160 –161)

2. สถิติพื้นฐาน

2.1 ร้อยละ (Percentage)

2.2 ค่าเฉลี่ย (\bar{X})

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยมากกว่า 2 กลุ่มโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างจะทดสอบรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe